

Přijďte pobejt

Drazí spoluchudáci, vlastníci jen směšného kapitálečku na dně své peněženky v kapsách, z nichž jedna je prázdná a druhá vysypaná. Drazí turisté, poznávající daleké kraje leda tak nad stránkami atlasu světa a považující cestu do sousední dědiny za daleký zájezd. Dovolte mi, abych vám nabídl alternativu procházek po mořském pobřeží či napříč džunglí, alternativu pouštím, velehorám a památkám na dávný život v dálavách.

Naše město leží více či méně nedaleko od vás a jistě dokáže nejednoho z vás překvapit, neboť to, co o jihočeské metropoli uvidíte na televizních obrazovkách, zdaleka nepředstavuje vše to, co vás zde může potkat.

Do Českých Budějovic byste mohli přicestovat kupříkladu hned časně zrána některým z četných linkových autobusů. Učiníte-li tak v čase, kdy se tento jeden ze zdejších dopravních uzlů stává centrem kumulace studentstva či omladiny za studující považované, budete mít po východu z nádražního architektonického skvostu současného stavitelství, plného obchodů s vesměs zbytečnostími a sledovaného ochrankou v oblecích či minimálně v elegantních vestách, pocit, jako byste se ocitli uprostřed doubravy. Sotva vás totiž mine aroma páleného listí. Ovšem mýliti se je lidské; ve skutečnosti zde mladí domnělí brigádníci nepálí listí pokácených listnáčů, nýbrž si toliko na odpadkovém koši balí a následně konzumují svou konopnou snídani, zřejmě vydatnější než Bebe dobré ráno.

Vlastně nic divného – vždyť, jak přiznal před několika měsíci místní plátek, je zde drogově závislý bezmála každý stý stálý obyvatel. Ovšem ti, jež před nádražím potkáte, jsou zjevnou menšinou, protože 80 % závislých si prý čas zbývající do jejich konce krátí raději pervitinem.

Od nádraží lze vyrazit dále prakticky kterýmkoliv směrem. Třeba do průmyslové zónky, kde snad nezavádíte o jednu jedinou závadovou osobu, snad proto, že to tam zavání prací, nebo proto, že tam není jedna jediná herna, v níž by se daly prohýřit jakkoliv získané peníze. Nebo směrem opačným, jímž se dostanete po pár krocích až na „Lanovku“. Totiž vlastně Lannovku, alias to Lannovy ulice. Kdo na ní pobýval naposledy před nemnoha lety, bude udiven, jak se tato změnila. Její nový architektonický vzhled měl podle slov radních zabránit dřívější kumulaci bezdomovců a jiné žebroty na této městské tepně relativně pěšího ruchu. Nevím, ale zdá se, že o tomto záměru zapomněli „sociálům“ říci a tak se zde i nadále můžete pokochat tu žebrovým kytaristou a tu třeba špinavým opilcem marně se snažícím postavit z lavičky před Priorem.

Zanedlouho už můžete být na náměstí a v jeho přílehlém okolí, jež zdobí vesměs historické budovy vyzdobené plastickou omítkou, sochami, vcelku zachovalým nátěrem a četnými graffiti. Uprostřed náměstí pak lze nedaleko kašny šlápnout na bludný kámen, po čemž prý i zde zabloudíte. Ovšem určitě ne, pokud máte namířeno ke zdejší dominantě, Černé věži, jež slouží dodnes zvědavcům jako rozhledna a jež sloužila ještě vcelku donedávna i sebevrahům jako odrazový můstek. Tedy těm fyzicky zdatnějším, protože dávní architekti jaksí nepočítali s pozdějším vynálezem výtahu a tak se tam dodnes člověk musí vydrápat po docela obyčejném schodišti.

Po nemnoha dalších krocích, třeba ulicí, kde si jeden ze zdejších radních krátil dlouhý čas ulamováním stěračů z aut, při čemž byl zachycen kamerou zdejších bezpečnostních složek, se lze tímto směrem dostat až Na sady. Tedy do míst, kde uprostřed trávníků, vysázených křovin a květeny nalézají své místo k relaxaci jak poutníci, tak maminky s kočárky a bezdomovci s lihovinami. Lze zde usednout k odpočinku na některou z laviček, pokud na ní tedy právě nespí nějaká pochybná existence či pokud není příliš ušpiněna mládeží, posedávající s oblibou na jejím opěradle s botami na ploše původně k posezení určené.

Pokud máte zájem, můžete třeba i zde, stejně jako i ve vzdálenějších městských částech, nastoupit do trolejbusu či zřídka i autobusu městské hromadné dopravy a vydat se směrem k Výstavišti. Cesta je tu poklidná, pouze v dopravní špičce, která je tu podstatnou část dne, je třeba obrnit se svatou trpělivostí. Pouze v době konání Země živitelky a jiných obdobných akcí je třeba počítat s větším přílivem lidu, jemuž tu a tam nejde ani tak o expozice výstaviště, jako spíše o to, co se ukrývá v nedovřených a nedostatečně hlídaných zavazadlech cestující veřejnosti. Pokud vás tak zbrzdí kupříkladu mladík nastupující ležérně těsně před vámi do vozu, vězte, že tento má dost možná svého druha za vámi, jenž „zbytečné zdržení“ využije k odlehčení vašemu příručnímu zavazadlu.

Pokud pak opomenete na Výstavišti vystoupit, můžete se dostat třeba až na Šumavu, jež však nemá pranic společného s nedalekou chráněnou krajinnou oblastí, a dále třeba až na Máj, což je sídliště vcelku apartheidně rozdělené mezi přízpusobivé občany na straně jedné a ty ostatní (plus nešťastníky z prvně zmíněné skupiny) na straně druhé. Zde však člověk narazí převážně jen na expozici našeho panelářského průmyslu a jako suvenýr si nejspíše odveze leda nějakou tu použitou injekční stříkačku z dětského pískoviště, a tak raději pojedme dále.

Třeba směrem na Rožnov, převážně domkářskou lokalitu, jíž vévodí většina zdejších zdravotnických zařízení. Třeba četné pavilony nemocnice, jež je, alespoň z mého pohledu, plně srovnatelná se soukromým zdravotnictvím Jižní Afriky, pouze s tím rozdílem, že existuje díky (či spíše navzdory) našim zdravotním pojišťovnám. Což, pro neznalé situace, znamená hodnocení kladné. Nebo poliklinika a pro případ lékařského pochybení rovnou i kostel, kde však rožnovské hodiny smutně nebijú.

Obdobně vypadá i druhá českobudějovická lokalita na opačném konci města, Rudolfovo, kde však již dávno odzvonilo zlatokopům (totiž vlastně stříbrokopům) a z níž si minulý režim udělal dělnickou výspu. Právě tam naleznete kupříkladu nad propastí balancující průmysl mlékárenský či naopak ten vzkvétající kovozpracující, v němž končí kovový odpad a dost možná i nezbytné součástky kradené v obecně prospěšných podnicích příčinlivými sociálně slabými spoluobčany.

Poslední doposud opomenutou lokalitou je pak ta obchodně centristická kdesi v oblasti Vltavy, tedy nikoliv řeky, ale rovněž panelové džungle tohoto jména, kde koupíte vše od hřebíku až po lokomotivu. I když tou lokomotivou si nejsem zase až tak docela jistý, protože ty nejdu v posledních letech právě na odbyt, navzdory tomu, co našincům nejednou skýtají České dráhy.

A těm se věnujme nyní, v samém závěru. Pokud se vám totiž nebude chtít opustit město v podvečerních hodinách opět autobusem z autobusového nádraží na střeše obchodního centra, ať už z důvodu kumulace snědších tváří před jeho hlavním vchodem, z důvodu nepřívětivého vzeření pochybných existencí nasávajících nikoliv atmosféru na protějším chodníku nebo prostě z touhy po změně, lze nedaleko nádraží autobusového využít služeb nádražní budovy Českých drah.

Oč méně je v této ochranky, o to více vás zde uvítá zdejší prakticky už zdomácnělé obyvatelstvo z rodu homeless. Policie tyto jedince sice v nepravidelných intervalech vyhání „domů“, tedy na ulici, ale jakmile zmizí majáček z dohledu, vrací se vše do zaběhlých kolejí. Tedy převážně do příjezdové části haly, kde je kde posedět či pospat, kde je teplo a kde je ve stánku zajištěn pravidelný přísun promilí i pro osoby pochybné, podroušené a znečištěné leckdy nejen prachem cest a přírodou, ale i vlastním trávicím procesem. Část odjezdová je pak poněkud přívětivější, neboť je nepřívětivější – není zde laviček, seděti na podezdívce pod pamětní deskou se jmény za druhé světové války padlých železničářů jest zapovězeno a tak se tu dá leda žebrat u hlavního vchodu.

Takže je skoro lepší halou jen projít a nasednout do vlaku. Třeba toho směřujícího na jih k Českému Krumlovu. Rozloučí se tu s vámi vedlejší koleje s odstavenými vagony, na nichž se podepsal zub času a nejednou i oheň sloužící bezdomovcům k zahřátí. Rozloučí se s vámi město, kde jsem již bezmála dvě desetiletí doma a kam jsem si vás dovolil tímto článkem pozvat na návštěvu.

Ovšem pro úplnost bych měl přiznat ještě následující: ať se my místní snažíme jakkoliv, ještě dlouho potrvá, než se i zde dostaneme na úroveň kupříkladu Chánova či Šluknovského výběžku, ještě dlouho nebude kolorit okolí našeho nádraží tak „pestrý“ jako třeba Hlavní nádraží pražské. Snad nám toto zaostávání, drazí návštěvníci, dokážete odpustit.